

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2171/21
4.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Смирчић, председника већа, Зорице Вељић и Невенке Калуђеровић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., ул. ..., кога заступа пуномоћник адвокат Срђан Алексић из Ниша, Синђелићев трг 4/11, против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром “Инфраструктура железнице Србије“ а.д. Београд, Немањина 6, ради исплате, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Ваљеву П1.бр.206/20 од 06.04.2020. године, у седници већа одржаној 04.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П1.бр.206/20 од 06.04.2020. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1.бр.206/20 од 06.04.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му на име накнаде за исхрану у току рада за период од фебруара 2017. године закључно са априлом 2018. године исплати појединачно наведене месечне износе са каматом и датумом каматног почетка као у њеном садржају. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора у току рада за период од фебруара 2017. године закључно са априлом 2018. године исплати појединачно

наведене месечне износе са законском затезном каматом и датумима каматног почетка као у њеном садржају. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати тужени накнаду за исхрану у току рада за период од фебруара 2017. године закључно са априлом 2018. године појединачно наведене месечне износе, са датумом каматног почетка као у њеном садржају. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати на име накнаде трошкова за регрес за годишњи одмор појединачно наведене месечне износе, са припадајућом каматом за период од фебруара 2017. закључно са априлом 2018. године. Ставом петим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено уложио ожалбу, побиијајући је из свих законом прописаних разлога и истичући захтев за накнаду трошкова поступка по жалби.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл.гл.РС” бр.72/11, 55/14), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужилац је у радном односу код туженог на основу Анекса Уговора о раду бр.5 од 28.8.2015 године, на пословима возача моторног пружног возила, који је закључио са туженим као правним следбеником “Железнице Србије” а.д. Београд. У утуженом периоду тужени послодавац запосленима није у обрачуну зараде вредносно исказивао износе накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора исплаћене запосленима по овом основу. Износи садржани у ставу првом и другом изреке ожалбене пресуде представљају месечне износе накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од фебруара 2017.године до априла 2018.године, чију је висину тужилац определио према налазу и мишљењу вештака по ком је обрачун утужених накнаде трошкова извршен према одредбама Колективног уговора послодавца правног претходника туженог (“Службенигласник РС, бр.37/95...7/00), као и износи садржани у ставу трећем и четвртном изреке ожалбене пресуде по одредбама Општег колективног уговора (“Сл.гласник РС”, бр.50/08...8/09).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле, налазећи да нема одговарајућег општег акта као инструмента за реализацију трошкова за исхрану током рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Доносећи ожалбену одлуку првостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и за своју одлуку дао разлоге које прихвата и овај суд.

Према одредби члана 104 став 1 Закона о раду (Службени гласник РС број 24/2005...75/2014) запослени има право на одговарајућу зарату, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, а према одредби члана 105 став 3 овог закона, под зарадом се сматрају сва примања из радног односа, осим поред

осталих, накнада запосленог у вези са радом из члана 118 тачка 1 - 4 и других примања из члана 119 и 120 тачка 1 закона.

Одредбом члана 118 став 1 тачка 5 и 6 Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора.

Из наведених правних норми следи да се права на накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора и за исхрану у току рада остварују у складу са општим актом и уговором о раду.

Према одредби члана 55 Колективног уговора туженог (“Службени гласник Железнице Србије”, бр.4/15), који је важио у утуженом периоду, основна зарада запосленог утврђује се као производ вредности радног часа, коефицијента посла утврђеног у Прилогу 1 Колективног уговора и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Одредбом члана 57 став 1 одређено је да је у вредност једног радног часа укључена и месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час.

Поштујући наведене норме накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, за разлику од других трошкова из члана 118 став 1-4 Закона о раду сматрају се зарадом, а право на њихову накнаду запослени остварује у складу са општим актом и уговором о раду. Када је у општем акту прописано да се у цени радног часа урачунава и вредност по основу регреса и додатка за исхрану у току рада, тада запослени не може посебно остваривати накнаду ових трошкова, јер је то право остварио кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада. Околност да висина регреса и накнаде за исхрану у току рада није вредносно исказана, јер се не може утврдити у ком проценту учествује у вредности радног часа, овде је без утицаја. Ово зато што Закон о раду као матични закон у овој области, назначеном одредбом члана 118 тачка 5 и 6 предвиђа право запосленог на накнаду ових трошкова, али утврђивање услова, висину и начин исплате препушта аутономном регулисању путем закључења Колективног уговора као општег акта и уговора о раду. Када уговор о раду и Колективни уговор као општи акт не утврђују висину накнаде ових трошкова, већ општим актом се одређује да се они урачунавају у цену радног часа, као елемента за обрачун основне зараде, запослени не може с успехом потраживати посебну исплату новчаних износа из ових основа, јер нема одговарајућег Колективног уговора као општег акта и инструмента за њихову конкретну реализацију. Ово зато што је Општи колективни уговор (“Службени гласник РС” бр.22/97 ... 31/03) престао да важи 24.9.2005. године, истеком рока од 6 месеци од дана ступања на снагу Закона о раду, у смислу правила из члана 284 став 2 тог закона, а примена Општег колективног уговора (“Службени гласник РС” бр.50/2008, 204/2008) у погледу ових права прописаних одредбом члана 32 алинеја 6 и 7 привремено је одложена у складу са Споразумом о развоју социјалног дијалога, којим је одређено да ће датум почетка његове примене бити одређен посебним анексом Општег колективног уговора, како то произлази из члана 1 и 2 Анекса број 2 општег колективног уговора (“Службени гласник РС” бр.8/2009), који у међувремену није закључен.

Из садржине наведених норми произлази да ни у посебним ни у општим

прописима не постоји основ за остваривање права тужиоца на накнаду тражених трошкова за утужени период, јер нема одговарајућег колективног уговора по ком би то право могао остварити. Такво правно схватање заузео је и Уставни суд у одлуци Уж.бр.2779/2009 од 8.9.2011.године донетој по уставној жалби другог лица у сличној чињеничној и правној ситуацији.

С обзиром на целину изложених разлога, а супротно тврдњи жалбе, околност да висина трошкова за исхрану у току рада, противно правилима из члана 118 став 2 закона није вредносно исказана не представља разлог с позивом на који запослени може с успехом тражити исплату ових трошкова, па је као правилна потврђена првостепена пресуда.

У поступку жалбене контроле овај суд је имао у виду да је тужилац истакао тужбени захтев који је означила као примарни тужбени захтев, а чија је висина опредељена применом правила утврђених Колективним уговором послодавца, објављених у “Службеном гласнику РС” бр.37/95 ... 7/00, а да је истим поднеском као евентуални тужбени захтев истакала захтев који се односи на исто потраживање и на исти период потраживања, а чија је новчана вредност мања од новчане вредности основног тужбеног захтева, а висину тог тужбеног захтева определио је према правилима прописаним одредбом члана 32 Општег колективног уговора (“Службени гласник РС” бр.50/2008 ... 8/2009).

Тужилац у једној тужби може истаћи више захтева против истог туженог, који су у међусобној вези, тако да предложи да суд усвоји следеће од тих захтева, ако нађе да онај који је истакнут пре њега није основан (примарни тужбени захтев). Примарни и евентуални тужбени захтев се дакле, морају међусобно искључивати да би егзистирали у оквиру исте тужбе. Ако се примарним тужбеним захтевом тражи плаћање једне новчане суме, не може се евентуалним тужбеним захтевом истаћи тужбени захтев за плаћање ниже новчане суме, јер је такав захтев већ садржан у првом тужбеном захтеву. Да би био предмет посебног одлучивања, евентуални тужбени захтев се мора разликовати од примарног тужбеног захтева у квалитативном смислу, јер ако се разликује само у квантитативном смислу у погледу висине новчаног износа, тада постоји само један захтев странке о коме суд треба да одлучи без обзира на предложену формулацију тужбеног захтева.

С обзиром да тужбени захтев који је тужиља поставила као евентуални гласи на мањи новчани износ, који је садржан у новчаном износу који тужиља потражује из истог основа тужбеним захтевом постављеним као примарни тужбени захтев, то је овај суд оценио да постављени тужбени захтеви немају карактер примарног и евентуалног тужбеног захтева, већ да се ради о једном захтеву, у ком случају суд изреком пресуде не одлучује и о квантитативно мањем захтеву. Међутим, с обзиром на одбијајућу одлуку донету по оба захтева, недостатак назначене пресуде не представља битну повреду одредаба парничног поступка који би био од значаја на доношење законите одлуке, због чега је у целисти одбијена жалба тужиље и одлучено као у изреци пресуде.

Тужилац није успео у поступку по жалби, па је одбијен и његов захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Из изложених разлога применом одредби члана 390 и члана 165 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Зорица Смирчић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић